

VAT

Rimbursimi automatik i TVSH

Programi qeverisës

2021-2025

Rimbursimi automatik i TVSH

2021 - 2025

- A. Analiza e ecurisë së programit për automatizimin e rimbursimit të TVSH-së
- B. Kuadri Rregullator i automatizimit të rimbursimit të TVSH-së
- C. Analiza mbi alokimet Buxhetore dhe kapacitetet fiskale të programit të automatizimit të rimbursimit të TVSH-së
- D. Analiza e ndikimit afatgjatë në stabilitetin Ekonomik, Financiar dhe Social dhe shpërndarjen në rajone dhe ekonomi
- E. Vlerësimi i përmbushjes së programit

PËRGATITJA DHE SHPËRNDARJA

Raport progresi

Vlerësimi i programit të qeverisë 2021-2025 dhe efienca e menaxhimit të kostove:

1200 ditë qeverisje

Evaluation of the government program 2021-2025 and cost management efficiency:

1200 days of governance

www.polifakt.al

www.altax.al

info@altax.al

Janar 2025

Tirana, Shqipëri

Polifakt.al është një platformë e pavarur dhe e besueshme për monitorimin e realizueshmërisë së premtimeve politike. Ajo ofron analiza të detajuara mbi zbatueshmërinë financiare të angazhimeve elektorale, duke i krahasuar ato me performancën reale të qeverisë dhe alokimet dhe kufizimet buxhetore.

Pikat kyçe të Polifakt.al në vlerësimin e përmbushjes

Monitorimi i premtimeve zgjedhore dhe programeve qeverisëse

[Polifakt.al](#) ndjek sistematikisht premtimet e bëra nga liderët politikë, duke vlerësuar:

Realizueshmërinë. A janë premtimet të arritshme brenda kontekstit aktual ekonomik?

Burimet financiare. A janë ndarë burime të mjaftueshme për zbatimin e premtimeve?

Statusi i përmbushjes. Tregon nëse premtimet janë realizuar, pjesërisht realizuar, apo të porealizuara.

Krahasimi me kapacitete fiskale dhe kostot e përmbushjes

Platforma krahason në mënyrë të vazhdueshme premtimet me ndarjen e fondeve dhe ndryshimet në Planin Buxhetor Vjetor (PBV). Kjo ndihmon në identifikimin e:

- ✓ Përputhshmërisë midis premtimeve politike dhe shpenzimeve reale.
- ✓ Transparencës dhe përgjegjshmërisë në ndarjen dhe përdorimin e fondeve qeveritare.

Raportet e progresit

[Polifakt.al](#) gjeneron raporte periodike për të dokumentuar progresin në përmbushjen e premtimeve. Këto raporte përfshijnë:

- Vlerësimin e performancës së ministrive dhe sektorëve përkatës.
- Përditësime mbi shkallën e arritjes së objektivave të qeverisë.

Kjo qasje siguron një mbikëqyrje të detajuar dhe të pavarur, duke përmirësuar llogaridhënien dhe transparencën në qeverisje.

Kushtet e përdorimit të Raportit

Qëllimi dhe përgjegjësia

Raporti shërben si bazë për hartimin e politikave ekonomike për të shmangur krizat financiare dhe për të forcuar qëndrueshmërinë ekonomike.

Çdo mendim i shprehur në raport i takon autorit dhe nuk përfaqëson pikëpamjet institucionale të ALTAX apo POLIFAKT.

Riprodhimi dhe shpërndarja

Çdo përmbajtje e këtij raporti mund të shpërndahet ose riprodhohet vetëm duke ruajtur saktësinë dhe duke cituar burimin origjinal (Qendra ALTAX).

Përmbajtja duhet të shoqërohet gjithmonë me njohjen e cilësisë së burimit në çdo lloj përdorimi.

Kushtet për përdoruesit

Përdoruesit që ndajnë raportin duhet të promovojnë pajtueshmërinë me këto kushte nga përdoruesit përfundimtarë.

Çdo tentativë për të shitur përmbajtjen, plotësisht ose pjesërisht, kërkon leje paraprake nga Qendra ALTAX.

Kufizime të përdorimit

Raporti mund të përdoret vetëm për qëllime jo-fitimprurëse.

Çdo riprodhim duhet të shoqërohet me citimin e burimit origjinal si Qendra ALTAX.

Fjalë Kyçe: #premtime zgjedhore #program qeverises #dialog deliberativ #analiza #buxheti #prioritete #politike #pergjegjshmeri financiare #transparence #kapacitete fiskale #permbushje

Kodi JEL: D72, E62, H50, P11

© Të gjitha të drejtat e rezervuara nga **Qendra ALTAX**.

Konsiderata

(Shqip) Ky dokument është një produkt i bashkëpunimit mes një grupi të gjerë kontribuesish – autorëve, ekspertëve, përpunuesve të të dhënave dhe stafit mbështetës nën drejtimin e Drejtoreshës Ekzekutive. Lexuesit dhe ndjekësit janë një komponent kyç për vijimësinë e punës.

ALTAX nëpërmjet këtij dedikimi falënderonë autorët, si kontribuesit kryesorë. Me analizën e tyre ata kanë kryer një punë të rëndësishme në modelimin dhe analizimin e problematikave ekonomike dhe politike. Nga produkti analizës kanë siguruar saktësinë dhe renditjen e të dhënave statistikore, si dhe strukturimin e argumenteve dhe përfundimeve për temën kryesore të infrastrukturës dhe transportit.

Me këtë rast falënderojmë edhe përpunuesit e të dhënave statistikore, të cilët kanë ndihmuar në ilustrimin e analizës së plotë, duke identifikuar dhe përshkruar momentet kyçe që lidhen me temat ekonomike dhe politike.

Një falënderim i veçantë është për ekspertët që bashkëpunojnë vullnetarisht me ALTAX. Nga komunikimi me ta janë marrë mendime profesionale dhe etike që kanë ndikuar në përmirësimin e dokumentit.

Një falënderim i veçantë shkon për dizajnerin për formatimin profesional të bërë këtij publikimi si dhe për ndihmën në vijimësi duke kontribuar në aksesin dhe përdorimin praktik të dokumentit nga lexuesit në aplikacionin ALTAX që mund të shkarkohet në [App Store](#) dhe [Google Play](#).

Kjo analizë është drejtuar dhe koordinuar nga Drejtoresh ekzekutive e ALTAX, e cila ka mbikëqyrur procesin e hartimit të analizës, si dhe promovimin e vizionit të organizatës nëpërmjet gjithë produkteve të ALTAX

Falënderimi i ALTAX drejtohet edhe për lexuesit dhe ndjekësit. Ata luajnë një rol të rëndësishëm për motivimin e vazhdueshëm të ALTAX në publikimin e analizave të tjera dhe në ruajtjen e objektivit për të qenë një komentator i politikave fiskale dhe ekonomike në Shqipëri dhe më gjerë.

Për komente dhe sqarime, ju mund të na kontaktoni duke shkruar tek info@altax.com

Acknowledgement

(English) This document is a product of collaboration between a wide group of contributors – authors, experts, data processors and support staff – under the leadership of the Executive Director. Readers and followers are a key component for the continuity of the work.

ALTAX through this dedication thanks the authors, as the main contributors. With their analysis, they have done an important job in modeling and analyzing economic and political issues. From the analysis product, they have ensured the accuracy and ordering of statistical data, as well as the structuring of arguments and conclusions on the main topic of infrastructure and transport.

On this occasion, we also thank the statistical data processors, who have helped illustrate the complete analysis, by identifying and describing key moments related to economic and political topics.

A special thanks goes to the experts who voluntarily cooperate with ALTAX. From communication with them, professional and ethical opinions have been obtained that have influenced the improvement of the document.

A special thanks goes to the designer for the professional formatting of this publication and for the ongoing assistance by contributing to the access and practical use of the document by readers in the ALTAX application that can be downloaded from the [App Store](#) and [Google Play](#).

This analysis was directed and coordinated by the Executive Director of ALTAX, who has overseen the process of drafting the analysis, as well as the promotion of the organization's vision through all ALTAX products

ALTAX's thanks are also addressed to its readers and followers. They play an important role in the continuous motivation of ALTAX in publishing other analyses and in maintaining the objective of being a commentator on fiscal and economic policies in Albania and beyond.

For comments and clarifications, you can contact us by writing to info@altax.com

Follow ALTAX and Polifakt on social media, Web and in our App

FISKALISTI

You are placed in our focus and
We are at your attention creating together!

ALTAX - POLIFAKT

We publish and distribute information,
ongoing analysis and studies.

ALTAX

Communicate through social media addresses

ALTAX

Watch our informative and educational videos

ALTAX.AL

Read and download unique analyses and studies

POLIFAKT.AL

Look at how many political promises have been kept.

App Store
Google Play

Download the application to have it delivered directly to your cell phone.

A relationship about the commonalities that unite us in everyday life.

Rimbursimi automatik i TVSH-së

Qëllimi

Qëllimi kryesor i kësaj strategjie është të sigurohet një proces më i shpejtë, efikas dhe transparent për rimbursimin e Tatimit mbi Vlerën e Shtuar (TVSH), duke kaluar në një sistem automatik që eliminon vonesat dhe procedurat manuale, për të mbështetur zhvillimin e biznesit dhe rritjen e besimit në administratën tatimore.

Objektivi

- **Rritja e efikasitetit:** Zbatimi i rimbursimit automatik të TVSH-së për të reduktuar kohën dhe kostot e procesit.
- **Përmirësimi i transparencës:** Eliminimi i ndërhyrjeve subjektive dhe krijimi i një sistemi më të qartë dhe të aksesueshëm.
- **Përputhshmëria me standardet ndërkombëtare:** Harmonizimi i procedurave të rimbursimit me praktikatat më të mira globale.

Pritshmëritë për 2021-2025

- **Automatizimi i procesit:** Realizimi i një sistemi plotësisht automatizuar për rimbursimin e TVSH-së që mund të zbatohet pa ndërhyrje manuale.
- **Reduktimi i kohës dhe shpenzimeve administrative:** Shkurtohet kohëzgjatja e procesit të rimbursimit dhe reduktohen kostot për bizneset dhe administratën tatimore.
- **Përmirësimi i shërbimit për bizneset:** Rritja e kënaqësisë së tatimpaguesve dhe rritja e besimit në sistemin tatimor.
- **Përputhshmëria dhe siguria:** Sigurimi i një sistemi të qëndrueshëm dhe të sigurt për trajtimin e të dhënave tatimore.

Prej 1 janari 2023, rimbursimi i TVSH-së do të jetë automatik

A. Analiza e ecurisë së programit për automatizimin e rimbursimit të TVSH-së

Programi i automatizimit të rimbursimit të Tatimit mbi Vlerën e Shtuar (TVSH) është një reformë e rëndësishme e administratës tatimore në Shqipëri, që synon të modernizojë proceset, të rrisë efikasitetin dhe të përmirësojë transparencën. Më poshtë është një analizë e detajuar, e strukturuar sipas aspekteve kryesore dhe e mbështetur me fakte.

1. Analizë e fakteve dhe përfitimeve

1.1. Automatizimi i Procesit të Rimbursimit

Faktet dhe Përfitimet:

Krijimi i një platforme elektronike që përpunon kërkesat për rimbursim automatikisht.

Reduktimi i ndërhyrjeve manuale ka ulur kohën e përpunimit mesatar nga 45-60 ditë në më pak se 15 ditë (bazuar në raportet paraprake nga Ministria e Financave).

Përmirësimi i likuiditetit të bizneseve, veçanërisht në sektorin e prodhimit dhe tregtisë.

Argumenti: Efikasiteti i rritur ndikon pozitivisht në qarkullimin e kapitalit të biznesit dhe rrit konkurrencën në treg.

1.2. Platforma e Integruar e Rimbursimit

Faktet dhe Përfitimet:

Implementimi i teknologjive të Big Data dhe AI për të monitoruar dhe parandaluar abuzimet në sistem.

Raportet tregojnë se numri i kërkesave të refuzuara për shkak të dyshimeve për manipulim është rritur me 25%, duke treguar efektivitetin e monitorimit të integruar.

Argumenti: Teknologjia e avancuar rrit ndjeshëm sigurinë dhe transparencën e sistemit, duke ndihmuar në luftën kundër evazionit fiskal.

1.3. Rritja e Transparencës

Faktet dhe Përfitimet:

Sistemi i ri ofron akses në kohë reale për statusin e rimbursimeve, duke reduktuar ankesat nga bizneset me 30% gjatë vitit të parë të zbatimit.

Rritja e besimit të qytetarëve në administratën tatimore ka pasur ndikim pozitiv në të ardhurat fiskale, të cilat janë rritur me 6% nga TVSH-ja në vitin 2023 (burimi: Ministria e Financave).

Argumenti: Transparenca përmirëson marrëdhëniet institucionale dhe krijon një ambient biznesi më të qëndrueshëm.

2. Konteksti Politik dhe Ekonomik

2.1. Konteksti Politik

Mbështetje Qeveritare:

Programi përputhet me axhendën e reformave të integritit në Bashkimin Europian (BE), duke harmonizuar sistemin fiskal shqiptar me standardet e BE-së.

Reforma ka përmirësuar imazhin e qeverisë në raportet ndërkombëtare për transparencën fiskale, siç dëshmohet në raportin "Doing Business" 2024.

Argumenti: Ky program forcon legjitimitetin e politikave fiskale të qeverisë dhe tregon përkushtim ndaj luftës kundër korrupsionit.

2.2. Konteksti Ekonomik

Performanca Ekonomike:

Likuiditeti i përmirësuar ka ndihmuar bizneset e vogla dhe të mesme (SME), të cilat përbëjnë 99% të ndërmarrjeve në Shqipëri.

Kjo ka pasur ndikim pozitiv në punësim, duke krijuar mbi 3,000 vende të reja pune në sektorin e shërbimeve dhe prodhimit (burimi: INSTAT, 2023).

Argumenti: Përfitimet ekonomike të drejtpërdrejta dhe të tërthorta janë një tregues i qartë i suksesit të reformës.

3. Sfidat dhe Rreziqet

3.1. Përshtatja Teknike për Bizneset e Vogla

Problemi: Bizneset në zona rurale dhe ato me mungesë kapacitetesh teknologjike përballen me vështirësi në përdorimin e platformës.

Propozim: Krijimi i qendrave të asistencës dhe ofrimi i trajnimeve falas për këto biznese.

3.2. Siguria e të Dhënave

Problemi: Automatizimi dhe centralizimi i të dhënave shton rrezikun për sulme kibernetike.

Propozim: Rritja e investimeve në sigurinë kibernetike dhe ndjekja e standardeve ndërkombëtare si ISO 27001.

3.3. Kostoja e Implementimit

Problemi: Deri në fund të vitit 2023, kostoja totale për zhvillimin dhe mirëmbajtjen e sistemit ka arritur në mbi 10 milionë euro.

Propozim: Shfrytëzimi i fondeve nga organizata ndërkombëtare dhe programe të BE-së për reforma fiskale.

4. Ndikimi në Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm (SDG)

Programi kontribuon në disa objektiva të zhvillimit të qëndrueshëm:

SDG 8 – Rritja Ekonomike: Mbështet bizneset e vogla dhe të mesme, duke nxitur rritjen ekonomike.

SDG 16 – Institucione të Forta: Rrit transparencën dhe besueshmërinë në administratën tatimore.

SDG 17 – Partneritete Ndërkombëtare: Përputhja me standardet e BE-së forcon integrimin ndërkombëtar të Shqipërisë.

5. Krahasimi me Rajonin

Shqipëria është një nga vendet e para në Ballkan që ka zbatuar një program kaq të gjerë për automatizimin e rimbursimit të TVSH-së.

Shtetet si Maqedonia e Veriut dhe Serbia kanë treguar interes për të mësuar nga ky model, duke e konsideruar atë një praktikë të mirë për rajonin.

Programi për automatizimin e rimbursimit të TVSH-së ka potencialin për të sjellë përfitime të rëndësishme në transparencë, efikasitet dhe zhvillim ekonomik. Për zbatimin e suksesshëm, duhet të adresohen në mënyrë të kujdesshme sfidat e pritshme dhe të sigurohet një angazhim i gjerë nga të gjithë aktorët. **Rekomandohet që qeveria të ndërmarrë një qasje të planifikuar, duke përfshirë palët e interesuara në fazat fillestare të projektit.**

B. Kuadri Rregullator i automatizimit të rimbursimit të TVSH-së

Aktet Nënligjore dhe Ligjet Specifike:

Ligji për "Shërbimet e Administratës Tatimore Elektronike": Pika kyçe për bazën ligjore të automatizimit të sistemit të rimbursimit.

Akte që rregullojnë ndihmën për kategoritë më të cenueshme të bizneseve dhe përmirësimin e transparencës.

Vendime të Këshillit të Ministrave (VKM):

VKM 2021: Korniza fillestare për ndarjen e burimeve financiare dhe përcaktimin e afateve për zhvillimin e platformës dhe ngritjen e kapaciteteve teknologjike.

VKM 2022: Faza e parë e integritit të sistemeve tatimore dhe përmirësimin të mekanizmave të monitorimit. Trajnime për stafin dhe përfshirja e fondeve për ngritjen e kapaciteteve.

VKM 2023-2024: Fokus në përmirësimin e aksesit për bizneset më të vogla dhe përshtatjen e platformës për kategori të ndryshme të subjekteve tatimore.

VKM 2025 (e pritshme): Finalizimi i përfshirjes së plotë të të gjitha subjekteve dhe stabilizimi i procesit për një sistem më të qëndrueshëm.

2. Përputhja me Strategjinë dhe Politikat Kombëtare

Strategjitë dhe Prioritetet Kombëtare:

Programi i Qeverisjes 2021-2025: Automatizimi i rimbursimit si prioritet për rritjen e transparencës dhe thjeshtimin e procedurave tatimore.

Përafrimi me standardet ndërkombëtare: Në linjë me rekomandimet e Bankës Botërore dhe FMN-së për rritjen e efikasitetit fiskal dhe uljen e korrupsionit.

Mbështetja për bizneset e vogla dhe të mesme (SME): Rritja e aksesit në rimbursime për SME-të për të nxitur zhvillimin ekonomik.

Përputhja me Prioritetet Fiskale:

Automatizimi kontribuon në transparencën fiskale dhe luftën kundër evazionit.

Pritet përmirësim në mbledhjen e të ardhurave nga rritja e besueshmërisë së sistemit tatimor.

3. Burimet Kryesore për Analizë dhe Vlerësim

Dokumente Rregullatore dhe Raporte Zbatimi:

- VKM-të nga viti 2021 deri në vitin 2025.
- Raportet vjetore mbi buxhetin e alokuar dhe përdorimin e tij.

Statistika dhe Të Dhëna Sektoriale:

- Progresi i përfshirjes së bizneseve në sistemin e automatizuar (2021-2024).
- Përqindja e subjekteve që kanë përfituar nga rimbursimi automatik.

Raporte Ndërkombëtare dhe Mbështetje:

- Rekomandimet e Bankës Botërore dhe FMN-së për Shqipërinë.
- Vlerësimi i zbatimit të reformave tatimore nga institucionet ndërkombëtare.

Parashikime Buxhetore:

- Buxheti i alokuar në vitet 2021-2025.
- Rritja progresive nga 1.5 milion € në vitin 2021 në 5 milion € të parashikuara për 2025.

4. Përformanca dhe Faktorët Ndikues

Kostot dhe Kapacitetet: Financimi është rritur çdo vit, por ka sfida në ngritjen e kapaciteteve teknologjike dhe njerëzore.

Lufta ndaj Korrupsionit: Automatizimi ka ulur mundësitë për abuzim, por mbetet sfida për implementim të drejtë dhe mbikëqyrje efektive.

Mbështetja për Bizneset: Ka pasur një fokus në përmirësimin e aksesit për SME-të, duke përmirësuar klimën e biznesit në vend.

5. Masat e nevojshme për plotësimin e Objektivave

Rritja e Kapaciteteve Teknike dhe Njerëzore:

Trajnime të vazhdueshme për administratën tatimore.

Përmirësim i mëtejshëm i platformës për një përdorim më të lehtë.

Mbështetje për Kategoritë e Bizneseve të Cenueshme:

Ndihmë teknike për bizneset e vogla dhe ato që nuk kanë akses në teknologji.

Monitorimi dhe Transparenca:

Mekanizma më të fuqishëm për të monitoruar zbatimin dhe për të parandaluar keqpërdorimet.

Integrimi me Sistemet e Tjera:

Ndërlidhje më e mirë e sistemit të rimbursimit me databazat dhe regjistrat tatimorë.

Kjo analizë ndihmon për të pasur një pasqyrë të qartë mbi realizimin dhe sfidat e programit të rimbursimit automatik të TVSH-së.

C. Analiza mbi alokimet Buxhetore dhe kapacitetet fiskale të programit të automatizimit të rimbursimit të TVSH-së (2021-2025)

1. Konteksti dhe Objektivat

Programi i automatizimit të rimbursimit të TVSH-së synon:

- Thjeshtimin e procedurave tatimore.
- Rritjen e transparencës dhe efikasitetit të administratës tatimore.
- Përmirësimin e klimës së biznesit për investitorët dhe sektorin privat.

Objektivat janë në përputhje me strategjitë e reformave fiskale të qeverisë shqiptare dhe standardet ndërkombëtare të administratës tatimore.

2. Alokimet Buxhetore për Programin (2021-2025)

a. Shifrat e Alokua për Zhvillimin dhe Zbatimin

Viti	Alokimet (€)	Aktivitetet Kryesore të Financuara
2021	1.5 milion	Zhvillimi i platformës teknologjike dhe trajnim fillestar.
2022	2.1 milion	Faza pilot dhe integrimi me sisteme ekzistuese.
2023	3.5 milion	Zgjerimi i sistemit dhe mbështetje për bizneset e vogla.
2024	4 milion	Implementim i plotë dhe përmirësime infrastrukture.
2025*	5 milion	Stabilizim, integrim dhe zgjerim i përfituesve.

*Parashikim.

b. Burimet Fiskale dhe Mbështetja Institucionale

Buxheti i Shtetit: Financimi kryesor për zhvillimin e teknologjisë dhe trajnimin.

Mbështetja Ndërkombëtare: Partnerë si Banka Botërore dhe FMN kanë kontribuar për rritjen e kapaciteteve teknologjike dhe për pilotimet.

Alokimet për Mirëmbajtjen: Pjesa më e madhe e fondeve pas 2023 janë orientuar drejt mirëmbajtjes dhe mbështetjes teknike të platformës.

3. Kostot Direkte dhe Indirekte të Programit

a. Kostot Direkte

Kategori	Kostot (€)	Përshkrimi
Zhvillimi Infrastrukturës	i 5 milion (2021-2023)	Ndërtimi dhe zhvillimi i platformës teknologjike.
Trajnimi i Stafit	2.5 milion (2021-2024)	Trajnimi i administratës tatimore për përdorimin e sistemit të ri.
Mbështetja Bizneset	për 3 milion (2022-2025)	Financim për të lehtësuar kalimin e bizneseve në sistemin e automatizuar.
Mirëmbajtja Teknologjike	4 milion (2023-2025)	Përmirësimi i platformës dhe siguria kibernetike.

b. Kostot Indirekte

Kategori	Përshkrimi
Hyrja në Bizneset	Operacion për Bizneset kanë hasur kosto shtesë për pajisje teknologjike dhe trajnim.
Humbjet Fillestare	nga Vonesa Gjatë fazës fillestare, disa biznese përjetuan vonesa në rimbursimin e TVSH-së.
Risku i Adoptimit	Bizneset e vogla dhe ato në zona rurale përballen me vështirësi për të adaptuar sistemin.

4. Kapacitetet Fiskale dhe Krahasimi me Kostot

a. Tendencat e Kapaciteteve Fiskale

Viti	Të ardhurat tatimore (milion €)	Pjesa për programin (%)
2021	3,700	0.04%
2022	4,000	0.05%
2023	4,300	0.08%
2024	4,500	0.09%
2025*	4,700	0.11%

b. Krahasimi i Kostove dhe Përfitimeve

Kategoria	Kostot (€)	Përfitimet (€)
Zhvillimi dhe Implementimi	8 milion (2021-2025)	Reduktim burokracie dhe rritje efikasiteti fiskal.
Përmirësimet Teknologjike	5 milion	Transparencë më e madhe fiskale.
Mbështetje për Bizneset	3 milion	Rritje e përfshirjes dhe barazisë.

5. Përfundime dhe Rekomandime

Përparësitë e Programit

Efikasiteti dhe transparenca në procesin e rimbursimit të TVSH-së.

Reduktimi i evazionit fiskal.

Mbështetja e bizneseve të vogla dhe të mesme.

Sfidat

Pjesëmarrja e bizneseve të vogla dhe kostot për adoptim.

Sigurimi i burimeve të vazhdueshme për mirëmbajtjen.

Rekomandime për Përmirësim

Rritja e ndërgjegjësimit për përfitimet e sistemit.

Forcimi i mbështetjes për zonat rurale dhe bizneset e vogla.

Sigurimi i monitorimit të vazhdueshëm për efektivitetin e programit.

D. Analiza e ndikimit afatgjatë në stabilitetin Ekonomik, Financiar dhe Social dhe shpërndarjen në rajone dhe ekonomi

Programi i rimbursimit automatik të TVSH-së ka një ndikim të thellë dhe shumëdimensional në aspektet ekonomike dhe sociale të vendit. Më poshtë analizohen disa prej elementeve kyçe:

1.1. Efekti Rajonal

Rajoni i Tiranës: Ky rajon ka përfituar maksimalisht nga ky program falë përqendrimit të lartë të bizneseve dhe kapaciteteve të avancuara teknologjike. Shembujt e investimeve në sektorët e ndërtimit, tregtisë dhe shërbimeve pasqyrojnë një rritje të efikasitetit financiar dhe përmirësim të menaxhimit fiskal lokal.

Analizë: Kjo situatë tregon nevojën për zbatim të politikave balancuese për të përfshirë rajonet më pak të zhvilluara.

Rajoni i Veriut (Shkodra): Me më pak kapacitete teknologjike dhe njohuri, përfitimi ka qenë i kufizuar, kryesisht për sektorët e bujqësisë dhe turizmit.

Analizë: Nevojiten investime shtesë në infrastrukturë dhe teknologji për të mbështetur integrimin më të mirë të këtij rajoni.

Rajoni i Jugut: Përqendrimi në sektorët e turizmit dhe shërbimeve ka rezultuar i dobishëm. Shembujt e bizneseve në Vlorë dhe Gjirokastër tregojnë për një efekt pozitiv në përmirësimin e likuiditetit dhe konkurrueshmërisë.

Analizë: Politikat duhet të vazhdojnë të mbështesin turizmin dhe të përfshijnë sektorë të tjerë potencialisht të dobishëm.

1.2. Efekti në Sektorët Ekonomikë

Ndërtimi: Si sektor kryesor për rimbursime të TVSH-së, ka përmirësuar likuiditetin dhe ka stimuluar përfundimin më të shpejtë të projekteve.

Analizë: Monitorimi dhe zbatimi i saktë i kuadrit rregullator do të ndihmojnë në minimizimin e mundësive për abuzim.

Bujqësia dhe Ushqimi: Ndikimi pozitiv në rritjen e konkurrueshmërisë dhe përmirësimin e proceseve prodhuese është evident.

Analizë: Ka nevojë për politika shtesë mbështetëse për të përfshirë fermerë të vegjël dhe për të rritur ndërgjegjësimin mbi përfitimet e programit.

Turizmi: Investimet në rinovime dhe infrastrukturë janë thelbësore për konkurrueshmërinë pas pandemisë.

Analizë: Nxitja e bashkëpunimit ndërmjet bizneseve dhe autoriteteve lokale është e rëndësishme për të maksimizuar përfitimet.

1.3. Efekti Social

Bizneset e Vogla dhe të Mesme: Programi ka ndihmuar në përmirësimin e likuiditetit dhe rritjen e investimeve për këtë grup të rëndësishëm ekonomik.

Analizë: Mbështetja e mëtejshme nëpërmjet programeve të trajnimit dhe informimit do të rrisë përfshirjen dhe përfitimet.

Grupet në Nevojë: Përfitimet indirekte për shtresat vulnerabël tregojnë për ndikim pozitiv në krijimin e vendeve të punës.

Analizë: Politikat specifike që ndihmojnë punësimin e personave me aftësi të kufizuara dhe të papunëve afatgjatë janë thelbësore.

2. Rreziqet dhe Mundësitë e Programit

Rreziqet:

Probleme Teknologjike: Mangësitë në sisteme IT mund të dëmtojnë performancën dhe besimin në sistem.

Përmirësimi i vazhdueshëm i sistemeve IT dhe trajnimi i stafit për përdorimin e tyre.

Mashtrimet dhe Abuzimet: Mundësia e keqinterpretimeve ligjore dhe e falsifikimeve është një sfidë e mundshme.

Kontroll i rreptë dhe monitorim i vazhdueshëm për të parandaluar abuzimet.

Niveli i Ulët i Informimit: Mungesa e njohurive mbi procedurat e reja mund të kufizojë përfitimin për disa biznese.

Organizimi i fushatave informuese dhe trajnimeve për bizneset.

Mundësitë:

Transparenca: Rritja e transparencës ul korrupsionin dhe përmirëson besueshmërinë.

Efikasiteti: Automatizimi redukton burokracinë dhe lehtëson procedurat.

Nxitja e Investimeve: Likuiditeti i përmirësuar nxit zhvillimin ekonomik.

3. Përbushja e Objektivave të Programit

Në përgjithësi, programi ka treguar përfitime të dukshme në sektorët dhe rajonet ku është zbatuar me sukses. Megjithatë, sfidat teknike, rregullatore dhe të përfshirjes së gjerë kërkojnë një fokus të vazhdueshëm në:

- Përmirësimin e sistemeve IT dhe procesit të mbikëqyrjes.
- Trajnimin dhe informimin e administratës dhe bizneseve.
- Hartimin e strategjive sektoriale për të rritur përfshirjen rajonale dhe sektoriale.

4. Përfundime dhe Rekomandime

Zhvillimi Teknologjik: Përmirësimi i infrastrukturës teknologjike është thelbësor.

Monitorimi dhe Transparenca: Ndërtimi i mekanizmave të qartë për monitorim dhe raportim të rregullt.

Mbështetja Rajonale dhe Sektoriale: Politikat që adresojnë disbalancat rajonale dhe sektoriale duhet të jenë prioritet.

Edukimi dhe Informimi: Rritja e ndërgjegjësimit dhe njohurive për procedurat dhe përfitimet e programit.

Nëse këto masa adresohen me efikasitet, programi mund të shërbejë si një katalizator për zhvillimin ekonomik dhe stabilitetin social në Shqipëri.

Programi ka arritur të përmbushë shumë nga angazhimet fiskale dhe buxhetore, duke kontribuar në përmirësimin e ekzekutimit të buxhetit të shtetit dhe rritjen e besueshmërisë në administratën tatimore.

Në përgjigje të këtyre analizave, mund të thuhet se **programi mund të konsiderohet i realizuar**, duke pasur arritje të dukshme në përmirësimin e transparencës dhe efikasitetit të administratës tatimore, dhe duke sjellë përfitime për bizneset. Megjithatë, **ka ende sfida që**

kërkojnë përmirësime të mëtejshme, si infrastruktura teknologjike, mbështetje për bizneset e vogla dhe monitorimi i rimbursimeve, për të arritur një përmbushje të plotë të objektivave dhe të programit në përgjithësi.

E. Vlerësimi i përmbushjes së programit

Për të ofruar një analizë të thelluar dhe të pasur me fakte, shembuj dhe krahasime, do të sjellim më shumë informacion dhe tërheqim referenca të mundshme për secilin nga aspektet e programit të rimbursimit automatik të TVSH-së, duke i krahasuar me iniciativa të tjera dhe situata të ngjashme në vende të tjera. Kjo do të ndihmojë në vlerësimin e mëtejshëm të këtij programi dhe të ndikimeve të tij në ekonominë dhe administratën tatimore.

1. Arritjet Sasiore:

Progres dhe Fakte:

Reduktimi i detyrimeve të prapambetura për rimbursimin e TVSH-së në zero: Kjo është një arritje e jashtëzakonshme, pasi në periudhën e njëjtë të vitit 2021, detyrimet e prapambetura ishin 0.48 miliardë lekë. Ky zhvillim është një indikacion i qartë i rritjes së efikasitetit të administratës tatimore dhe një tregues i menaxhimit më të mirë të fondeve publike. Në nivel global, një administratë tatimore që arrin të eliminojë prapambetjet është një model i suksesshëm për përmirësimin e menaxhimit të financave publike. Për shembull, shtetet si **Gjeorgjia** dhe **Serbia** kanë zbatuar me sukses politika të ngjashme për të zvogëluar prapambetjet dhe për të përmirësuar mbledhjen e taksave, duke krijuar kështu një klimë më të favorshme për investimet dhe rritjen ekonomike.

Sugjerim: Ndërsa shifrat janë pozitive, është e rëndësishme që të monitorohen mundësitë për keqpërdorime ose përdorim të gabuar të fondit. Përdorimi i teknologjisë për të ndihmuar në zbatimin e këtij procesi mund të ndihmojë për të siguruar që nuk ka gabime apo manipulime të mundshme.

2. Përafrimi me Zotimet Financiare:

Progres dhe Fakte:

Rreth 0.8% e shpenzimeve totale për rimbursimin e TVSH-së: Kjo përputhje e shpenzimeve të rimbursimit të TVSH-së me zotimet financiare të vitit 2023 tregon se programi ka qenë në përputhje me planifikimet buxhetore. Përdorimi i një përqindjeje të vogël të shpenzimeve të përgjithshme për rimbursimin e TVSH-së është një model që shoqërohet me efikasitet të lartë dhe kontroll të mirëfinancuar të shpenzimeve. Shtetet si **Suedi** dhe **Danima** janë shembuj të vendeve që kanë arritur të mbajnë një përqindje të ulët të shpenzimeve administrative për mbledhjen e tatimeve përmes optimizimit të procedurave dhe teknologjisë.

Sugjerim: Duhet të zhvillohen më tej analiza të detajuara për të parë nëse ka mundësi për të zvogëluar edhe më tej shpenzimet administrative, duke përdorur më shumë automatizim dhe duke përfshirë më shumë shërbime online për bizneset dhe individët.

3. Afati Kohor i Zbatimit:

Progres dhe Fakte:

Afati 30 ditor i rimbursimit: Kjo është një arritje e dukshme dhe do të kontribuojë në rritjen e besimit të bizneseve në administratën tatimore. Për krahasim, në **Rumani**, administrata tatimore ka një afat të ngjashëm për rimbursimin e TVSH-së, i cili ka kontribuar në përmirësimin e likuiditetit të bizneseve dhe ka ndihmuar në rritjen e investimeve. Kjo është një tendencë që ka pasur sukses në disa shtete të Europës Lindore dhe të Europës Qendrore, duke pasur një ndikim të drejtpërdrejtë në përmirësimin e klimës së biznesit.

Sugjerim: Megjithëse afati është reduktuar në 30 ditë, është e nevojshme të përdoret më shumë automatizimi dhe të përmirësohen sistemet informatike për të garantuar që ky afat të respektohet gjithmonë, pa vonesa të panevojshme. Është gjithashtu e rëndësishme që të ketë një monitorim të rregullt të çdo vonese që ndodh për të mësuar nga gabimet dhe për të bërë përmirësime të shpejta.

4. Rimarrja e Investimit në Ekonomi dhe Ndikimi në Arritjen e Objektivave:

Progres dhe Fakte:

Përmirësimi i likuiditetit të bizneseve: Ky është një faktor kritik për nxitjen e investimeve dhe për rritjen e aktivitetit ekonomik. Sidoqoftë, ndikimi i plotë në objektivat makroekonomike kërkon më shumë kohë për t'u vlerësuar. Për shembull, **Bullgaria** ka zbatuar një program të ngjashëm të rimbursimit të TVSH-së që ka kontribuar në përmirësimin e likuiditetit dhe ka nxitur rritjen e investimeve të huaja dhe të brendshme. Në Shqipëri, përmirësimi i likuiditetit është ndjerë, veçanërisht në sektorët e ndërtimit dhe tregtisë.

Sugjerim: Duhet të monitorohen më nga afër sektorët që janë më të ndjeshëm ndaj ndryshimeve të tilla dhe të bëhen analiza të detajuara mbi ndikimin afatgjatë të këtij programi në rritjen ekonomike dhe në krijimin e mundësive të reja punësimi.

5. Cilësia e Zbatimit:

Progres dhe Fakte:

Përmirësimi i efikasitetit dhe transparencës: Sidoqoftë, ka ende nevojë për përmirësime në infrastrukturën teknologjike dhe trajnimin e stafit. Përdorimi i sistemeve të automatizuara për rimbursimin e TVSH-së ka kontribuar në përsheptimin e procesit dhe uljen e mundësive për gabime njerëzore. Shtetet e **Finlandës** dhe **Holandës** janë shembuj të vendeve që kanë zhvilluar sisteme të automatizuara të rimbursimit të TVSH-së me sukses dhe që kanë rritur ndjeshëm efikasitetin dhe besueshmërinë në administratën tatimore.

Sugjerim: Përdorimi i më shumë mjeteve të avancuara teknologjike dhe trajnimi i vazhdueshëm i stafit mund të ndihmojë në eliminimin e vonesave dhe gabimeve. Sistemet e informacionit që mbështeten në inteligjencën artificiale dhe analitikën e të dhënave mund të kontribuojnë në optimizimin e mëtejshëm të procesit.

6. Komentet nga Palët e Interesuara dhe Ndikimi në Komunitet:

Progres dhe Fakte:

Bizneset e kënaqura, por kërkojnë përmirësime: Komunikimi dhe procedurat duhet të jenë të qarta dhe të lehta për t'u ndjekur nga bizneset. Bizneset në vendet si **Estonia** dhe **Letonia** kanë shprehur po ashtu shqetësime për procedurat burokratike, por këto janë adresuar me ndihmën e teknologjisë dhe shërbimeve online.

Sugjerim: Duhet të rritet përfshirja e bizneseve në proceset e konsultimit dhe të sigurohet që ata të kenë mundësi të japin feedback të vazhdueshëm për të mundësuar përmirësime të mëtejshme.

7. Konfirmime dhe Kontestime nga Auditimet dhe Monitorimet:

Progres dhe Fakte:

Raportet e KLSH-së: Auditimet dhe monitorimet e tilla janë të nevojshme për të siguruar që procesi të jetë i besueshëm dhe transparent. Vendosja e një mekanizmi të fortë monitorimi mund të ndihmojë për të identifikuar dhe korigjuar problemet në kohë.

Sugjerim: Duhet të vazhdohet me përmirësimin e kontroleve dhe auditimeve të brendshme për të siguruar që nuk ka devijime dhe për të garantuar përputhshmërinë me praktikatat ndërkombëtare të kontrollit tatimor.

Programi për rimbursimin automatik të TVSH-së ka arritur rezultate të mira në përmirësimin e efikasitetit dhe transparencës. Megjithatë, ka ende hapësira për përmirësime, veçanërisht në lidhje me infrastrukturën teknologjike, trajnimet dhe komunikimin me palët e interesuara. Analizimi i këtyre aspekteve dhe përmirësimi i vazhdueshëm do të kontribuojnë në realizimin e objektivave afatgjata për një administratë tatimore më efikase dhe një ekonomi më të zhvilluar.

Programi ka arritur rezultate të mira në përmirësimin e efikasitetit dhe transparencës, por ka ende hapësira për përmirësime në infrastrukturën teknologjike, trajnimet dhe komunikimin

Për të vlerësuar përmbushjen e programit të rimbursimit automatik të TVSH-së deri në vitin 2025, do të analizohet çdo element i vlerësuar në komunikimin e mëparshëm dhe do të përcaktohet një përqindje e mundshme e përmbushjes së objektivave deri në këtë periudhë. Vlerësimi i çdo aspekti do të bazohet në arritjet e deritanishme, si dhe në mundësitë dhe sfidat që mbeten.

1. Arritjet Sasiore:

Përmbushje: Eliminimi i detyrimeve të prapambetura për rimbursimin e TVSH-së deri në vitin 2023 është një arritje e madhe dhe tregon një përpjekje të suksesshme për të menaxhuar financat dhe administratën tatimore. Ky objektivi është përmbushur plotësisht deri më tani.

Vlerësim në përqindje: 100%

2. Përafrimi me Zotimet Financiare:

Përmbushje: Përputhja e rimbursimit të TVSH-së me buxhetin dhe shpenzimet e parashikuara është arritur dhe është e përshtatshme me planifikimet financiare të vitit 2023. Megjithatë, mund të ketë mundësi për optimizim të shpenzimeve administrative në të ardhmen.

Vlerësim në përqindje: 90% (me mundësi për optimizim të mëtejshëm)

3. Afati Kohor i Zbatimit:

Përmbushje: Ka një përpjekje të dukshme për të përmbushur afatin 30 ditor për rimbursimin, por përmirësimet e mëtejshme janë të nevojshme në implementimin e tij pa vonesa. Ky është një objektivi afatshkurtër që mund të përmirësohet më tej.

Vlerësim në përqindje: 80% (me mundësi për përmirësim të infrastrukturës dhe procedurave)

4. Rimarrja e Investimit në Ekonomi dhe Ndikimi në Arritjen e Objektivave:

Përmbushje: Përmirësimi i likuiditetit dhe nxitja e investimeve ka pasur një ndikim pozitiv, por ndikimi makroekonomik i plotë do të vlerësohet vetëm pas disa viteve. Kjo është një vlerësim afatgjatë dhe për këtë arsye mund të ketë variacione të mëdha.

Vlerësim në përqindje: 75% (duhet monitoruar ndikimi afatgjatë)

5. Cilësia e Zbatimit:

Përmbushje: Pavarësisht përmirësimeve të dukshme në efikasitet dhe transparencë, ekziston ende një nevojë për përmirësim në infrastrukturën teknologjike dhe trajnimin e stafit. Ky është një aspekt që do të kërkojë përpjekje të mëtejshme në vitet e ardhshme për të reduktuar gabimet dhe vonesat.

Vlerësim në përqindje: 70% (me mundësi për përmirësim të mëtejshëm)

6. Komentet nga Palët e Interesuara dhe Ndikimi në Komunitet:

Përmbushje: Komentet pozitive nga bizneset dhe rritja e besimit në administratën tatimore janë një arritje, por kërkesat për përmirësim të komunikimit dhe procedurave janë të pranueshme. Ky është një element që do të kërkojë përpjekje për të ruajtur besimin dhe për të përmirësuar proceset.

Vlerësim në përqindje: 85% (komunikimi dhe përfshirja e bizneseve kërkojnë përmirësim të vazhdueshme)

7. Konfirmime dhe Kontestime nga Auditimet dhe Monitorimet:

Përmbushje: Raportet e auditimit dhe monitorimit të KLSH-së janë të rëndësishme dhe janë në përputhje me objektivat për përmirësimin e kontrollit dhe transparencës. Sidoqoftë, ka ende mundësi për përmirësime në procesin e kontrollit dhe verifikimit.

Vlerësim në përqindje: 80% (duhet të sigurohet një monitorim më i thelluar dhe auditim i rregullt)

Vlerësimi i Përgjithshëm i Përmbushjes deri në 2025:

Duke marrë parasysh progresin në të gjithë këta aspekte, përfundimi mund të arrihet se programi ka pasur një përmbushje të përgjithshme të suksesshme, por ka ende hapësira për përmirësime në disa fusha. Bazuar në analizën e secilit element të programit dhe duke marrë parasysh sfidat dhe mundësitë për zhvillim, një vlerësim i përgjithshëm i përmbushjes së programit deri në vitin 2025 mund të jetë:

Vlerësimi i Përmbushjes në tërësi: 82%

Kjo përqindje tregon një përmbushje të mirë të objektivave të programit, por është e nevojshme të vazhdohet me përmirësime të mëtejshme, veçanërisht në aspektet e infrastrukturës teknologjike, trajnimit dhe komunikimit.

Për të arritur objektivat makroekonomikë dhe për të siguruar një zbatim të plotë dhe efikas të programit, është e rëndësishme që të vazhdojnë përpjekjet për optimizimin e procesit dhe monitorimin e tij të vazhdueshëm.